

Barnet och förskolan - förskoledidaktiska aspekter för pedagogiskt verksamma i förskolan

The Child and Preschool - Educational Aspects of Preschool for Students with Professional Experience

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11FB20

Version: 3.1

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2015-12-08

Gäller från: VT 2016

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (G1F)

Utbildningsområde: Verksamhetsförlagd utbildning 60%, Undervisning 40%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: Godkänt resultat på all arbetsplatsförlagd utbildning inom ramen för Förskollärarytbildning för pedagogiskt verksamma, 210 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen utgår från studenternas egna erfarenheter av pedagogiskt arbete i förskolan samt aktuell forskning om förskolan som institution. Kursen problematiserar frågor både om lekens och omsorgens betydelse i relation till barns lärande och utveckling och det egna ledarskapet. Vissa för förskolan bärande begrepp behandlas, exempelvis problematiseras barns perspektiv och barnperspektiv samt begreppet barndom och hur den moderna barndomen kan gestaltas. Språk och kommunikation samt matematik behandlas och diskuteras. Utifrån studenternas tidigare erfarenheter och pågående arbete, teorier, aktuell forskning, litteratur, styrdokument och riktlinjer diskuteras och problematiseras betydelsen av samarbete mellan vårdnadshavare och förskolans personal samt hur digitala lärresurser och estetiska lärprocesser kan användas som pedagogiska redskap.

Mål

Efter genomgången kurs skall studenten kunna

- redogöra för hur synen på kunskap och lärande har förändrats över tid och hur detta har kommit till uttryck i olika styrdokument för förskolan med särskilt fokus på språk, kommunikation och matematik
- redogöra för och diskutera innebörden i begreppen barnperspektiv och barns perspektiv och barns möjligheter till delaktighet med utgångspunkt i aktuell forskning och yrkeserfarenhet i relation till förskolans verksamhet, samt definiera och resonera kring begreppen barndom och det kompetenta barnet med utgångspunkt i aktuell forskning om begreppet "den moderna barndomen"
- reflektera över relationen mellan omsorg, lärande och utveckling och hur det egna ledarskapet påverkar barnets socialisationsprocess med utgångspunkt i ett mångfaldsperspektiv samt utifrån egna erfarenheter och pågående arbete i förskola problematisera förskollärarens roll och ansvar och hur detta kan komma till uttryck i förskolan
- utifrån aktuell forskning redogöra för barns motoriska, sociala, emotionella, kommunikativa, språkliga och matematiska utveckling samt diskutera och redogöra för hur kreativa och skapande miljöer kan skapas och utvecklas i förskolan
- beskriva och motivera hur grundläggande matematiska begrepp och teorier kan introduceras för barn i förskoleåldrarna samt utifrån egna erfarenheter exemplifiera hur man på olika sätt kan arbeta för att utveckla barns matematiska medvetenheter
- redogöra för och i relation till yrkeserfarenheter diskutera lekens betydelse för barns lärande och hur den stimulerar barns fantasi, inlevelseförmåga och förmåga till samarbete i relation till yrkeserfarenheter
- redogöra för och reflektera över hur digitala lärresurser och estetiska lärprocesser kan användas för att stimulera barns lärande och utveckling genom att använda egna erfarenheter i praktiskt arbete i förskolan

- diskutera hur arbetslaget, andra företrädare för verksamheten samt vårdnadshavare kan samverka för barns bästa samt relatera detta till egna erfarenheter av arbete med barn i förskola
- visa förmåga att omsätta egna ämneskunskaper till undervisning i förskolans verksamhet utifrån inventering av den pågående lärandesituationen
- använda observationer som metod i samband med arbetsplatsförlagd utbildning samt analysera insamlade data i relation till yrkesroll och/eller barns utveckling
- samverka med kollegor och etablera kontakt med vårdnadshavare
- redogöra för hur kreativa språk- och matematikutvecklande miljöer kan skapas och utvecklas i förskolan
- skriva och bearbeta texter enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet
- granska och bedöma för kursens innehåll relevanta vetenskapliga texter ur ett forskningsetiskt perspektiv
- i samråd med AFU-lärare formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera lärandesituationer samt muntligt och skriftligt redogöra för arbetsprocessen och dess resultat
- i mötet med barn och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk

Undervisningsformer

Föreläsningar, seminarier, arbete i studiegrupp, workshops samt erfarenhetsbaserad dokumentation och arbetsplatsförlagda moment på studentens arbetsplats.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Individuell skriftlig tentamen, litteraturseminarier med enskilda inlämningsuppgifter, arbetsplatsförlagda uppgifter samt enskild skriftlig rapport.

Examination sker dels genom bedömning av reell kompetens, dels genom bedömning av i kursen förvärvad kunskap.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Studenterna inbjuds till kursplanering innan kursen påbörjas. Efter halva tiden sker en muntlig mittkursvärdering och vid kursslut genomförs en enskild och skriftlig kursvärdering. Resultatet av utvärderingarna är vägledande för utveckling av kommande kurser och delges studenterna genom kursens kursrapport samt publiceras på Institutionen för pedagogiks hemsida.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarytbildning för pedagogiskt verksamma i förskolan, 210 hp.

Bilaga: Litteraturlista för Barnet och förskolan - förskoledidaktiska aspekter för pedagogiskt verksamma i förskolan (11FB20)

- Arner, Elisabeth (2009). *Barns inflytande i förskolan: en fråga om demokrati*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (95 s)
- Björklund, Camilla (2008). *Bland bollar och klossar: matematik för de yngsta i förskolan*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (195 s)
- Bjørndal, Cato R. P. (2011). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. 2. uppl. Stockholm: Liber (150 s)
- Broberg, Malin, Hagström, Birthe & Broberg, Anders (2012). *Anknytning i förskolan: vikten av trygghet för lek och lärande*. Stockholm: Natur och kultur (310 s)
- Dahl, Eva-Lena (2001) Några reflektioner kring omsorgsbegreppet och fröbelpedagogikens grunder. I: Omsorgsbegreppet i förskolan. Olika infallsvinklar på ett begrepp och dess relation till en verksamhet. Working papers on *Childhood and the Study of Children* 2001:1, Tema Barn Linköping (86 s)
- Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis & Hoel, Torlaug Løkensgard (2011). *Skriva för att lära: skrivande i högre utbildning*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (223 s)
- Emilson, Anette (2008). *Det önskvärda barnet: fostran uttryckt i vardagliga kommunikationshandlingar mellan lärare och barn i förskolan*. Diss. (sammanfattning) Göteborg : Göteborgs universitet, kap. 2, 5, 6 (59 s)
- Forsling, Karin (2011). Digital kompetens i förskolan. *Kapet: Karlstad universitets Pedagogiska Tidskrift*, årgång 7, nr 1, 2011. Karlstad: Institutionen för utbildningsvetenskap, Karlstads universitet, s. 76-95.
Tillgänglig: www.divaportal.org/smash/get/diva2:490546/FULLTEXT01.pdf (19 s)
- Halldén, Gunilla (red.) (2007). *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Stockholm: Carlsson, kap. 3, 4, 6 (ca 60 s)
- Hermerén, Göran (red.) (2011). *God forskningssed* [Elektronisk resurs]. Stockholm: Vetenskapsrådet, kap. 2-4 (40 s)
- Jensen, Mikael & Harvard, Åsa (red.) (2009). *Leka för att lära: utveckling, kognition och kultur*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (256 s)
- Johansson, Eva (2005). *Möten för lärande: pedagogisk verksamhet för de yngsta barnen i förskolan*. [Ny utg.] Stockholm: Myndigheten för skolutveckling
Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1830> (258 s)
- Kjällander, Susanne (2013). *Appknapp - peka, lek & lär i förskolan*. Stockholm: Stockholms universitet.
Tillgänglig: appknapp.se/slutrappport/SV_rapport_appknapp_slutversion.pdf (7 s)
- Lacerda, Francisco (2008). Språkets begynnelse: att härleda lingvistisk struktur ur löpande tal. *Dyslexi*. Vol. 13, nr 3, s. 11-17 (7 s)
- Läroplan för förskolan Lpfö 98*. [Ny, rev. utg.] (2010). Stockholm: Skolverket.
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442> (16 s)
- Löfdahl, Annica, Hjalmarsson, Maria & Franzén, Helena (2012). *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Stockholm: Liber, kap. 3, 5, 7 (35 s)
- Løkken, Gunvor, Haugen, Synnøve & Røthle, Monika (red.) (2006). *Småbarnspedagogik: fenomenologiska och estetiska förhållningssätt*. 1. uppl. Stockholm: Liber, kap. 4-5 (32 s)
- Molander, Kajsa (2011). *Leka och lära matematik ute: [förskola.]* 8. uppl. Vimmerby: Outdoor Teaching (120 s)
- Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori*. 1. uppl. Stockholm: Liber (239 s)
- Pramling Samuelsson, Ingrid, Sommer, Dion & Hundeide, Karsten (2011). *Barnperspektiv och barnens perspektiv i teori och praktik*. 1. uppl. Stockholm: Liber (288 s)
- Rubinstein Reich, Lena & Wesén, Bodil (1986). *Observera mera!* Lund: Studentlitteratur (79 s)

Sandberg, Anette & Vuorinen, Tuula (2007). *Hem och förskola: samverkan i förändring*. 1. uppl. Stockholm: Liber (130 s)

Sheridan, Sonja, Pramling Samuelsson, Ingrid & Johansson, Eva (red.) (2009). *Barns tidiga lärande: en tvärsnittsstudie om förskolan som miljö för barns lärande*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis Tillgänglig på Internet: <http://hdl.handle.net/2077/20404> (302 s)

Svenska skrivregler (2008). 3., [utök.] utg. Stockholm: Liber (263 s)

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön: från ord till mening*. 2., omarb. uppl. Lund: Studentlitteratur (225 s)

Thisner, Annika (2007). *Matte på burk: en arbetsmetod för förskolan*. Stockholm: Sveriges utbildningsradio (96 s)

Wasik, Barbara A. (2010). What Teachers Can Do to Promote Preschoolers' Vocabulary Development: Strategies From an Effective Language and Literacy Professional Development Coaching Model. *The Reading Teacher*. Vol. 63 nr 8, s. 621-633 (13 s)

Öhman, Margareta (2003). *Empati genom lek och språk*. 2., [aktualiserade] uppl. Stockholm: Liber (252 s)